

Struktura zkoušky:

I. Beletristický text: A. Literární druh a žánr, umělecký směr / tvůrčí skupina, literárněhistorický kontext, údaje o autorovi ve vztahu k dílu;

B. 1. Doba a místo (děje); 2. Hlavní postavy a jejich charakteristika; 3. Námět, témata, hlavní motivy; 4. Zvláštnosti kompozice; C. Jazykové zvláštnosti a kulturní souvislosti;

Anděl

Z rozmláceného kostela
v krabici s kusem mýdla
přinesl jsem si anděla
Polámali mu křídla
Díval se na mě oddaně
já měl jsem trochu trému
tak vtiskl jsem mu do dlaně
lahvičku od parfému

A proto prosím věř mi
chtěl jsem ho žádat
aby mi mezi dveřmi pomohl hádat
co mě čeká
a nemine
co mě čeká
a nemine

Pak hlídali jsme oblohu
pozorujíce ptáky
debatujíce o Bohu
a hraní na vojáky
Do tváře jsem mu neviděl
pokoušel se ji schovat
To asi ptákům záviděl
že mohou poletovat

A proto prosím věř mi
chtěl jsem ho žádat
aby mi mezi dveřmi
pomohl hádat
co mě čeká
a nemine
co mě čeká
a nemine

Když novinky mi sděloval
u okna do ložnice
já křídla jsem mu ukoval
z mosazné nábojnice
A tak jsem pozbyl anděla
on oknem odletěl mi

však přítel prý mi udělá
nového z mojí helmy

A proto prosím věř mi
chtěl jsem ho žádat
aby mi mezi dveřmi
pomohl hádat
co mě čeká
a nemine
co mě čeká
a nemine

Morituri te salutant

Cesta je prach
a štěrk
a udusaná hlína
a šedé šmouhy
kreslí do vlasů
a z hvězdných drah
má šperk
co kamením se spíná
a pírkou touhy
z křídel Pegasů

Cesta je bič
Je zlá
jak pouliční dáma
Má v ruce štítky
v pase staniol
a z očí chtíč jí plá
když háže do neznáma
dvě křehké snítky
rudých gladiol

Seržante písek je bílý
jak paže Daniely
Počkejte chvíli!

Mé oči uviděly
tu strašně dávnou
vteřinu zapomnění
Seržante! Mávnou
a budem zasvěceni

Morituri te salutant
Morituri te salutant

Tou cestou dál
jsem šel
kde na zemi se zmítá
a písek víří
křídlo holubí
a marš mi hrál
zvuk děl
co uklidnění skýtá
a zvedá chmýří
které zahubí

Cesta je tér a prach
a udusaná hlína
mosazná včelka
od vlkodlaka
rezavý kvér
- můj brach
a sto let stará špína
a děsně velká
bílá oblaka

Seržante
písek je bílý
jak paže Daniely
Počkejte chvíli!
Mé oči uviděly
tu strašně dávnou
vteřinu zapomnění
Seržante! Mávnou
a budem zasvěceni

Morituri te salutant
Morituri te salutant

Důchodce

Kalhoty roztřepené na vnitřní straně,
zápěstí roztřesené a seschlé dlaně,
kterými žmoulá kůrku chleba sebranou z pultu
v závodce,
tak tedy říkejme mu třeba důchodce.

Rukávy u zimníku odřením lesklé,
čekává u rychlíků na zbytky ve skle,
stydlivě sbírá nedopalky ležící v místech pro
chodce
a pak je střádá do obálky, důchodce.

Ref: V neděli vysedává na lavičce v sadech
a starou špacírkou si podepírá ustaranou
hlavu,
sluníčko vyhledává, naříká si na dech
a vůbec nikdo už mu neupírá právo na únavu.

Na krku staré káro a úzkost v hlase,
když žebra o cigáro, zlomí se v pase,
namísto díků sklopí zraky a není třeba
žalobce,
když vidím tyhle lidský vraky, třesu se
strachem před přízraky,
že jednou ze mne bude taky důchodce ...

Písničkář (nebo **písničkářka**, v anglickojazyčném prostoru **singer-songwriter**, tedy doslova *zpěvák-skladatel*) je [autor](#) a [interpret](#) věnující se umění autorské písně. Pro toto umění je charakteristické poměrně civilní jevištní provedení a program opírající se z větší části o autorskou tvorbu, tedy o [písně](#), které písničkář sám napsal (text) a zkomponoval (hudba, aranžmá) a které také sám (event. v duu) zpívá a instrumentálně doprovází.^[1]

Písničkářství nabývá v praxi nejrůznějších podob, a na jistém stupni jedinečnosti a autenticity přímo staví. Nelze proto jednoduše popsat [ideální typ](#) písničkáře. V obecném povědomí českého publika nicméně panuje několik typických představ, které vycházejí obvykle z konkrétní české, případně zahraniční zkušenosti. U písničkářů je ostatně příznačná mimořádně vysoká míra, jakou se na vnímání jejich díla podílí jejich vlastní [osobnost](#) a [charakter](#) – v tomto směru patří písničkářství na poli [múzických umění](#) docela zvláštní místo. Velká část písničkářů má nejbliže k [folku](#), umění autorské písně je však užším [žánrovým kategoriím](#) nadřazené. Výjimečným způsobem kombinuje formy literární (text), hudební (hudba) a divadelní (interpretace) a pohybuje se tak často na jejich pomezí. Z příbuzných uměleckých forem stojí nejbliže [šanson](#), [kabaret](#), [recitace](#), [happening](#) nebo [lidová píseň](#).

II. Nebeletristický text: A. Funkční styl, obsah, účel, vztah k prvnímu textu; B. Jazykové apod. zvláštnosti.

